ת"פ 72771-07-19 מדינת ישראל נ' יחיאל

לפני:	**כבוד השופט גיא אבנון**
המאשימה:	**מדינת ישראל** **באמצעות תביעות מרכז – שלוחת נתניה**
	נ ג ד
הנאשמת:	**נטע לי יחיאל – ת"ז 313922395**
בשם המאשימה:	עו"ד מור מלכה
בשם הנאשמת:	עו"ד עדי אייזנר

פסק דין

נוסח מצונזר ומותר בפרסום

הנאשמת הורשעה בהתאם להודאתה בכתב אישום מתוקן בביצוע 33 עבירות של הונאה בכרטיס חיוב, לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986. הצדדים הודיעו על הסדר טיעון במסגרתו תעתור המאשימה לגזור על הנאשמת מאסר על תנאי, קנס ופיצוי מוסכם למתלוננת בסך 26,767 ₪, ואילו ההגנה תוכל לבקש להימנע מהרשעה, כשעובר לטיעונים לעונש הופנתה הנאשמת לקבלת תסקיר מבחן. תסקיר ניתן ביום 5.7.20, אך מפאת נסיבות אישיות של הנאשמת, ומאוחר יותר בשל החלפת ייצוג וקבלת הטיפול על ידי הסנגוריה הציבורית, נשמעו הטיעונים לעונש לבסוף ביום 20.4.21.

כתב אישום מתוקן

1. הנאשמת, שהייתה חברתה של המתלוננת, החזיקה במועד הרלוונטי בכרטיס מועדון "בהצדעה" ע"ש בעלה, כרטיס המקנה הנחות בשיעורים משתנים עבור רכישות המבוצעות במסגרת החברות במועדון (להלן בהתאמה: המועדון, כרטיס חבר המועדון). המתלוננת ובעלה החזיקו בכרטיס אשראי מסוג מאסטרכארד המסתיים בספרות 8190 (להלן: כרטיס האשראי). במהלך שנת 2016 העבירה המתלוננת לנאשמת את פרטי כרטיס האשראי, על מנת שתרכוש עבורה ועבור הנאשמת 2 פופים לים בשווי 289 ₪, זאת באמצעות החברות במועדון על מנת לקבל הנחה. בין התאריכים 12.7.16 – 16.12.17 ביצעה הנאשמת 33 עסקאות באמצעות כרטיס האשראי, בבתי עסק שונים ובאתר המועדון, בהיקף כולל של 8,657 ₪, ללא ידיעתם של

המתלוננת ובעלה. בכתב האישום פרטים מדויקים של העסקאות ומועדיהן, ברובן לצורכי מחייה, ביגוד, פארם וכיוצ"ב, בסכום רכישה ממוצע של כ- 260 ₪ לעסקה. זה המקום לציין כי נראה שבשל שגגה לא תוקנו בכותרת כתב האישום מועדי התחילה והסיום של ביצוע העבירות בהתאם לרשימת העסקאות בכתב האישום המתוקן, ממנה עולה כי העסקה הראשונה בוצעה ביום 18.11.16, והאחרונה ביום 6.12.17, קרי, תקופת ביצוע העבירות מצומצמת מכפי שהודתה הנאשמת.

תסקיר מבחן

2. חשיפת חלק מתוכן התסקיר עלולה לפגוע בצנעת הפרט. מנגד, מדובר בנתונים בעלי משקל בפסק הדין. מכאן וכפי שצוין בכותרת ההחלטה, ראיתי להורות על איסור פרסום פסק הדין בנוסחו המקורי. הנאשמת כבת 38, פרודה ואם לשלושה עמם היא מתגוררת בדירה שכורה, מצויה כיום בתהליך גירושים מורכב. היא עלתה לארץ לבדה בגיל 15 במסגרת תוכנית "נעל"ה", סיימה בהצלחה 12 שנות לימוד לרבות תעודת בגרות, שירתה שירות צבאי מלא באוגדת איו"ש, השלימה לימודי רפלקסולוגיה וכן לימודי "דולה" לסיוע בלידה, אך התקשתה להשתלב בתעסוקה בתחומים אלה. היא עבדה ברציפות כשכירה בתחומי עיסוק שונים במהלך כל שנותיה כאדם בוגר, ובשנתיים האחרונות (נכון למועד התסקיר) עובדת כאשת שיווק ופרסום, כשבמקביל מבטאת רצון לעסוק בתחום הסיעוד.

במשפחת מוצאה הייתה בת יחידה להוריה, ולה אחות למחצה הצעירה ממנה בשנים רבות ומתגוררת ברוסיה עם אמה. אביה של הנאשמת נהרג בהיותה בת 5, אז עברה להתגורר בבית סבתה. הקשר עם אמה מורכב. בגיל 22 נישאה, לבני הזוג נולדו 3 ילדים, ולאורך נישואיהם התגוררו במשק בסמוך לבית משפחתו של בעלה. קצינת המבחן התרשמה ----------
---

----------. עוד עלה כי הנאשמת מתמודדת עם קשיים כלכליים וחובות כאם יחידנית, הנאלצת במקביל לעמוד בעומס מטלות הכרוכות בטיפול לבד בילדיה.

הנאשמת נעדרת הרשעות קודמות כלשהן. היא הודתה בביצוע העבירות, קיבלה אחריות מלאה, והביעה תחושות צער, חרטה ובושה כלפי חברתה לשעבר – היא המתלוננת, זאת בצד רצון כן לכפר על מעשיה. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשמת התייחסה בכנות ובפתיחות לנסיבות שהובילו אותה לביצוע העבירות, כמו גם לנטייתה לטשטש לעצמה את הבעייתיות שבבחירותיה, כל זאת ברקע להתדרדרות ביחסיה הזוגיים, התמודדותה עם חוסר וודאות, נסיגה במצבה התפקודי והכלכלי, וריכוז בצרכיה ובצורכי ילדיה. במקביל עלתה התייחסותה לתהליך הפקת לקחים מאז סיום ביצוע העבירות, ויכולתה להסתייע בשיחות קבועות ובקשר טיפולי עם שירות המבחן.

קצינת המבחן התרשמה מהנאשמת כאישה מגובשת, בעלת יכולות קוגניטיביות ותפקודיות טובות, המגלה שאיפות נורמטיביות ומקדמות לעתידה. בשקלול מלוא הנתונים הרלוונטיים העריכה רמת סיכון נמוכה להישנות מעורבות נוספת כלשהי של הנאשמת בפלילים. קצינת המבחן ראתה חשיבות בניצול ההליך המשפטי להמשך הקשר הטיפולי, במטרה לקדם את הנאשמת, לסייע לה ולהוות מסגרת תומכת ומציבת גבול, ומשכך המליצה להעמידה בצו מבחן למשך שנה. קצינת המבחן שקלה להמליץ גם על צו של"צ, ואולם לנוכח עומס המטלות עמן נאלצת הנאשמת להתמודד סביב תפקודה התעסוקתי, מצבה הכלכלי הירוד והיותה אם יחידנית המטפלת לבדה בשלושה ילדים, מצאה שלא להמליץ על כך.

אשר לסוגיית ההרשעה: הנאשמת ביקשה לבטלה, על מנת לאפשר לה ללמוד סיעוד ובהמשך לעבוד בתחום זה. דא עקא, הואיל ולא הציגה מסמכים, מצאה קצינת המבחן להימנע מהמלצה בענין זה, לשיטתה בהיעדר אינדיקציה לנזק מוחשי.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ הצדדים עתרו במשותף לאמץ את המלצת שירות המבחן להעמיד את הנאשמת במבחן למשך שנה (הגם שמדובר ברכיב שלא הוסכם מלכתחילה), ולחייבה בפיצוי מוסכם למתלוננת בסך של 26,767 ₪.

המחלוקת המרכזית, ולמעשה היחידה, נוגעת לשאלת ההרשעה בדין. ב"כ המאשימה עמדה על סוג העבירות בהן הורשעה הנאשמת, אשר בוצעו לאורך תקופה ממושכת באופן המלמד

על מימד של מרמה ותכנון. את עיקר יהבה תלתה ב"כ המאשימה בדרישת הנזק הקונקרטי כהגדרתו בפסיקה, בכך שהנאשמת הביעה רצון בלבד ללמוד סיעוד, אך טרם החלה בתהליכים לקראת הלימודים. זו הסיבה בגינה נמנע שירות המבחן מלהמליץ על סיום ההליך ללא הרשעה, ומאותו הטעם ממש התנגדה לכך המאשימה. בצד זאת, אין מחלוקת בין הצדדים על כך שהתסקיר חיובי ביותר, מלמד על קבלת אחריות, חרטה אמיתית, נכונות לפצות את המתלוננת, ומסוכנות נמוכה. מכאן, ביקשה לגזור על הנאשמת מאסר צופה פני עתיד, קנס, פיצויים למתלוננת, ולהעמיד את הנאשמת בצו מבחן למשך שנה.

ב"כ הנאשמת התמקדה אף היא בשאלת ההרשעה. היא הפנתה לכך שהאירועים התרחשו בשנת 2017, אך כתב האישום הוגש באיחור של כשנה ומחצה. עמדה על נסיבותיה הייחודיות והחריגות של הנאשמת, המצדיקות לשיטתה ביטול ההרשעה: עלתה לארץ לבדה בגיל 15, כדי לשרת בצבא, ומאותו הרגע מתמודדת לבדה בעולם; נישאה בגיל צעיר; אישה חרוצה העובדת כל השנים כדי לפרנס את משפחתה וילדיה; נתונה בתהליך גירושים קשה ומורכב; מטפלת בילדיה כאם יחידנית, הנתונה בעומס כלכלי ורגשי; לאחרונה נפטרה אמה, מה שהותיר אותה לבדה ללא תמיכה נפשית כלשהי, למעט שירות המבחן המשמש כיום זרוע מייעצת ומסייעת; בתקופת הקורונה איבדה הנאשמת את מקום עבודתה, והיא מתפרנסת כיום מקצבאות; המשמעות היא שידה איננה משגת בשלב זה להירשם ללימודים, כל שכן לשלם שכר לימוד. מנגד, הנאשמת מתמודדת באופטימיות ושואפת להמשיך ולהתקדם בחיים. היא מודה באופן מלא ושלם במעשיה, אותם ביצעה על רקע משברי, ועושה כל שביכולתה כדי לצאת מחוזקת מהמשבר ולבנות לעצמה חיים חדשים. שאיפתה – ללמוד מקצוע סיעודי, לא תוכל להתממש ככל שתורשע בדין, שכן בתי חולים ומקומות עבודה הנדרשים למטפלים, לא יאפשרו לה להתקבל לעבודה כשבעברה הרשעה בעבירות רכוש. לדברי ב"כ הנאשמת, שעשתה כל שניתן לטובת מרשתה, דווקא אישה דוגמת הנאשמת, אישה נורמטיבית שמתמודדת לבדה ובהצלחה כל חייה, שמעדה ומבקשת לתקן את העוול שביצעה ולכפר על מעשיה – ראויה להזדמנות להמשיך בחייה ללא כתם של הרשעה אשר ימנע ממנה אפשרות ממשית להצליח ולהתקדם.

הנאשמת דיברה בבכי ובהתרגשות. ניכר כי מדובר במי שמתביישת מאד במעשיה, מתחרטת מעומק ליבה, ומצטערת לא רק על העוול שגרמה למתלוננת, אלא אף על אובדן חברתה הקרובה, שלדבריה "הייתה סוג של אמא בשבילי, ועזרה לי המון גם בפן הנפשי".

4. דומה שאין צורך להכביר מילים בדבר חומרת העבירה שביצעה הנאשמת, משהצדדים אינם חלוקים על כך. במעשיה שנמשכו לאורך כשנה פגעה הנאשמת באמון שנתנה בה המתלוננת, וגרמה לה נזק רכושי מצטבר בהיקף של כ- 8,600 ₪. נפנה עתה לשאלת ההרשעה.

ככלל, נאשם שאשמתו הוכחה יורשע בדין, למעט מקרים חריגים שבחריגים בהם נמצא יחס שאיננו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה. ההלכה בשאלת ההימנעות מהרשעה נקבעה בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, וכוחה יפה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין. החלטה לסיים את ההליך ללא הרשעה מותנית בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים: הראשון – סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים, השני – יש להראות כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם. הנאשם נדרש להצביע על פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו ולבסס אותה בראיות (רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.18, סעיף 9)).

אקדים אחרית לראשית. לאחר שנתתי דעתי לחומרת העבירות בהן הורשעה הנאשמת, עיינתי בתסקיר, שמעתי בקשב את טיעוני ב"כ הצדדים, ואת דבריה של הנאשמת, שוכנעתי כי ענינה נמנה על אותם חריגים שבחריגים המצדיקים הימנעות מהרשעה בדין.

5. התנאי הראשון: עבירות הרכוש אותן ביצעה הנאשמת, חרף חומרתן, מאפשרות ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים. מדובר, אמנם, בעבירות שבוצעו באופן מתוכנן ולאורך פרק זמן ממושך. מנגד, נסיבות ביצוען, על רקע מצוקה כלכלית קשה בה הייתה נתונה הנאשמת; אופי העסקאות – שברובן מוצרי צריכה לבית בהיקף של עד מאות שקלים בודדים לעסקה (בסכום ממוצע של כ- 260 ₪ לרכישה); היותה של המתלוננת קורבן יחיד שמסרה את פרטי כרטיס האשראי שלה ביוזמתה ומשם התדרדרה הנאשמת לביצוע העבירות כמעין כדור שלג; התהליך של התפרקות נישואיה והישארותה לבדה, מטופלת בילדיה; נתוניה החיוביים ביותר של הנאשמת; היותן של העבירות חריגות באופן קיצוני לאורחות חייה. שילוב זה של הנסיבות העומד ברקע למעשים, מאפשר כשלעצמו ביטול ההרשעה. לאירועים חמורים שהסתיימו ללא הרשעה ראו: ע"פ 7668/11 מדינת ישראל נ' נטלי רוסטובצב (24.4.12); ע"פ 9090/00 בעז שניידרמן נ' מדינת ישראל (22.2.01); **עפ"ג (מחוזי תל אביב-יפו)** יוגב פודוגורני

נ' מדינת ישראל (7.10.15); עפ"ג (מחוזי חיפה) 25795-01-15 אדוארד מרקוס נ' מדינת ישראל (26.2.15).

6. התנאי השני: לכאורה, בהיעדר מסמכים המצביעים על נזק מוחשי שייגרם לנאשמת כתוצאה מהרשעתה, אין הצדקה לבטל את ההרשעה, וכך אף סברה קצינת המבחן. אלא שבניגוד לקצינת המבחן, דומני שעלה בידי הנאשמת לשכנע כי בנסיבותיה לעת הנוכחית, נסיבות שהוחמרו בתקופת הקורונה – הותרת ההרשעה על כנה תהא בלתי מוצדקת, ותסב לה נזק ובעיקר פגיעה קשה בסיכויי שיקומה, באופן המצדיק לבטל את ההרשעה. אנמק.

נתוניה של הנאשמת חיוביים באופן חריג ויוצא דופן. מגיל 5 היא יתומה מאב, בקשר קלוש עם אמה, וגודלה ע"י סבתה; היא עלתה לישראל לבדה, ילדה בת 15, ללא קרובים, ללא תמיכה כלשהי, איננה דוברת את השפה – על מנת לחיות במדינת היהודים ולשרת בצה"ל; היא השתלבה באופן נפלא, השלימה את חוק לימודיה, סיימה בהצלחה 12 שנות לימוד ובעלת תעודת בגרות מלאה; המשיכה לשירות צבאי באוגדת איו"ש – חיילת בודדה – ללא איש וללא תמיכה; התקדמה ללימודים ועבודה – שוב – באופן עצמאי וללא תמיכה; הכירה בן זוג, נישאה והביאה 3 ילדים לעולם; עובדת כל השנים, חרוצה ומפרנסת בכבוד את משפחתה; ----------
---

---------- ; בשנים האחרונות נאלצת הנאשמת להתמודד – שוב – לבדה – עם תהליך פרידה וגירושים קשה ומכאיב; אם לא די בכך, בתקופת משבר הקורונה איבדה את מקום עבודתה, כך שעול הפרנסה והצורך לדאוג לקורת גג ומזון לילדיה קשה עוד יותר – בהיותה אם יחידנית. לאחרונה נפטרה אמה של הנאשמת, ובכך פקע הקשר המועט שהיה לה עם משפחת מוצאה.

והנה, למרות כל הקשיים, הנאשמת נלחמת בכל כוחותיה, בציפורניה ממש, כדי להיחלץ מהמצוקה, להתקדם בחיים, לקדם את ילדיה ולשפר את מצבה. היא שואפת ללמוד, ומעונינת לעבוד בתחום הסיעוד. מקובלים עלי הסבריה של הנאשמת, לפיהם יקשה עליה עד מאד, אם בכלל, למצוא מקום עבודה שיהיה נכון להעסיקה בתחום הסיעוד כשלחובתה הרשעה בפלילים, קל וחומר בעבירת רכוש. קצינת המבחן גמרה את ההלל על הנאשמת, דרכה בחיים, אופן התמודדותה, נטילת האחריות המלאה על מעשיה, הבעת תחושות אותנטיות של צער ובושה על

מעשיה. הערכת הסיכון הנשקף מן הנאשמת נמוכה. מנגד, אין ספק שהיא נזקקת לסיוע, ובמובן זה צו מבחן עשוי להוות עבורה תמיכה נפשית שתסייע בעדה להמשיך ולצלוח את הקשיים.

7. אך לפני שבועות אחדים מצאתי להורות על ביטול הרשעתה של נאשמת בהליך אחר, חרף היעדרו של תיעוד המצביע על נזק קונקרטי, כשמצאתי כי "הנזקים שעלולים להיגרם לנאשמת, גם אם קשה לכמתם, עשויים להתבטא הן בפגיעה נפשית והן בפגיעה תעסוקתית" – ת"פ (שלום נתניה) 3691-03-19 מדינת ישראל נ' בר ימין (3.3.21). המאשימה, בהגינותה, נמנעה מלהגיש ערעור על פסק הדין. העבירות שונות, נסיבות החיים אחרות, אך הנזקים והשיקולים בסופו של יום – דומים.

8. אוסיף, כי חרף הכלל בדבר החובה להוכיח פגיעה קונקרטית, ניתן להצביע על מקרים בהם בוטלה הרשעה אף בהיעדר אינדיקציה מוחשית ממשית לפגיעה. ראו רע"פ 8215/16 אברהם יצחק נ' מדינת ישראל (29.3.17); ע"פ 4466/13 פורטל נ' מדינת ישראל (22.5.14); רע"פ 3446/10 אלחלים נ' מדינת ישראל (6.4.11); עפ"ג (מחוזי ב"ש) 66903-07-20 אבו מדיעם נ' מדינת ישראל (30.12.20); עפ"ג (מחוזי י"ם) 20164-11-19 מדינת ישראל נ' כהן (8.7.20, לא פורסם). למקרה בו המאשימה הסכימה לביטול הרשעה חרף כך שלא ניתן היה להצביע על נזק מוחשי שייגרם לנאשם ראו ת"פ (שלום רשל"צ) 15351-10-17 מדינת ישראל נ' יניב שוסטר (14.1.19).

9. בטרם סיום ראו פסק דינה של כבוד השופטת א' פרוקצ'יה בע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007):

> "מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות – גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה – האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם

ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין" (פסקה 11).

10. לנוכח המתואר לעיל החלטתי להורות כדלקמן:

א. **הרשעתה של הנאשמת מבוטלת.**

ב. **הנאשמת מועמדת בצו מבחן למשך שנה. הוסברה לנאשמת משמעותו של צו המבחן ואפשרות הפקעתו, הרשעתה בדין וגזירת הדין מחדש.**

ג. **אני מחייב את הנאשמת בפיצויים בסך 26,767 ₪ למתלוננת (עדת תביעה מס' 1). הפיצויים ישולמו ב- 24 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל ביום 10.6.21 ובכל 10 בחודש שלאחריו. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד יתרת הפיצויים לפירעון מידי.**

בית המשפט מאחל לנאשמת הצלחה.

<u>זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.</u>
<u>המזכירות תעביר עותק מפסק הדין לשירות המבחן.</u>

פסק הדין בנוסחו המלא ניתן היום, כ"ט אייר תשפ"א, 11 מאי 2021, במעמד הצדדים.

גיא אבנון, שופט